

LYS

NR 02 / 2008

SKUESPILHUSET FÅR NY DANSK LYSPRIS

LYSTEKNISK SELSKAB SKIFTER NAVN

REPORTAGE FRA LIGHT+BUILDING 2008

FOKUS PÅ LYS OG KLIMA SOM ALDRIG FØR

Vinderen af Den Danske Lyspris 2008 er det nye Skuespilhus. Her er der både skabt en fantastisk række flotte lysoplevelser, samtidig med at der er anvendt energirigtige og moderne lysløsninger som samlet holder elforbruget lavt. I dette nummer præsenteres vinderprojektet samt de øvrige nominerede til prisen.

Prisen uddeles for at fremhæve spændende og veludførte belysningsanlæg, og prisen skal således være med til at fremhæve de gode og veludførte belysningsanlæg i Danmark.

I løbet af de sidste 4-5 år har der været en fornyet fokus på belysning. Både på bedre belysning og på at finde løsninger, som har et lavere elforbrug. Som noget nyt er belysningsbranchen begyndt at tale om CO₂-besparelser og klimafordringer ved udvikling og valg af nye belysningsløsninger og lyskilder. Det er vigtigt, at belysningsbranchen viser sig som aktiv medspiller i klimadebatten og ikke alene, som det har været traditionen siden 70'erne, diskuterer elbesparelser i kilowatt-timer og kroner. Klima- og miljødimensionen ved el-besparelserne skal med.

Politisk er der langt mere fokus på klimaspørgsmålet end på el-besparelser, selv om det er to sider af samme sag. Belysningen skal derfor med på klimadagsordenen.

Inden for belysningsområdet er der i dag en række værktøjer og løsninger, som kan bidrage med betydelige CO₂-besparelser. Løsninger, som belysningsbranchen har kendt i mange år, men som først nu er ved at få politikernes bevilgning.

Når der tales om el-besparelser og klimaspørgsmål er det vigtigt at pointere, at man sagtens kan få en bedre belysning, samtidig med at de udledte CO₂-mængder reduceres som følge af el-besparelserne.

Der findes en lang række energi- og miljørigtige løsninger i dag, som ikke automatisk er med i overvejelserne, når nye belysningsanlæg projekteres. Det er både inden for lyskilder, lysstyring og bevægelsesmeldere rigtigt mange muligheder for at spare på el- og CO₂-forbruget. Og der er også nye armatur- og belysningsløsninger, som i mange tilfælde vil kunne give el-besparelser på 30-50% i forhold til eksisterende belysningsanlæg med mere end 10 år på bagen.

Klimadagsordenen var også sat på den nyligt afholdte mega-messe i Frankfurt, Light+Building, og på den danske El & Teknik i Odense. I Frankfurt var CO₂-udledning og elforbruget helt i front sammen med tusindvis af nye løsninger med både lysstyring, lysdioder og andre el-besparende lysløsninger. Budskabet var også hér, at der findes en række nye belysningsløsninger, som har et lavere energiforbrug og derfor kan bidrage væsentligt til en reduktion af CO₂-belastningen.

Kenneth Munk

INDHOLD

- 04 60 ÅR FYLDT MED LYS
- 06 NAVNESKIFTE EFTER 60 ÅR
- 08 SKUESPILHUS BELØNNES MED NY DANSK LYSPRIS
- 10 NOMINERINGERNE TIL DEN DANSKE LYSPRIS 2008
- 12 I SKUESPILHUSET KOMMER ALLE LYSETS KVALITETER TIL SIN RET
- 16 LYSET UNDERBYGGER ARKITEKTUREN
- 20 SPÆNDENDE BELYSNING AF BROLANDINGEN I NØRRESUNDBY
- 22 LYS OVER HØJBRO PLADS
- 24 FRA SMALT DESIGNIKON TIL TOTALLEVERANDØR
- 26 NYE EJERE GIVER LIGHT MAKERS NYE MULIGHEDER
- 27 NYHEDER
- 29 LIGHT+BUILDING 2008
- 34 ENERGIEFFEKTIVE LYSKILDENYHEDER
- 36 LYSDIODER ER EN MEGATREND
- 40 MODIG FORNYELSE
- 42 DANSKE NYHEDER PÅ LIGHT+BUILDING
- 44 ENKEL LØSNING REDUCERER ELFORBRUGET MED 65%
- 46 NYHEDER
- 47 LEVERANDØROVERSIGT
- 50 NAVNENYTT + KALENDER

FORSIDEFOTO

Det Kongelige Teaters nye Skuespilhus. Foto: Laura Stamer.

UDGIVER

Dansk Center for Lys. LYS er et dansk tidsskrift, der behandler inden- og udenlandske lystemaer. - 20. årgang nr. 2 juni 2008.

REDAKTION, LAYOUT OG ANNONCER

REDAKTION: Kenneth Munk (ansvh. chefredaktør), Dorte Gram (redaktør), Maiken Lindberg (red. sekr.), Vibeke Clausen, Astrid Espenhain, Gunver Hansen. GRAFISK IDÉ OG LAYOUT: KP2. ANNONCER: Maiken Lindberg.

TEKNISK PRODUKTION

Glumsø Bogtrykkeri

PRIS

D.Kr. 80,00 pr. nr., D.Kr. 275,00 p.a. inkl. fors. + moms, leveret i Danmark.

Lys udkommer 4 gange p.a.

Forfatterne alene er ansvarlige for artiklernes indhold, der ikke nødvendigvis udtrykker udgiverens anskuelse.

© Eftertryk af artikler og illustrationer må kun ske efter aftale med redaktionen.

ISSN: 0904-7824

LYS, Dansk Center for Lys, Engholmvej 19, Postboks 28, 3660 Stenløse
Telefon: +45 47 17 18 00, Fax: +45 47 17 08 32
E-mail: information@centerforlys.dk, Web: www.centerforlys.dk

60 år fyldt med lys

Lysteknisk Selskab fejrede sit 60 års jubilæum den 8. maj og skiftede samtidigt navn til Dansk Center for Lys

AF DORTE GRAM, ARKITEKT M.A.A DANSK CENTER FOR LYS

Den 8. maj fejrede Lysteknisk Selskab sin 60 års fødselsdag ved et festligt arrangement i Ingeniørhuset på Kalvebod Brygge i København.

Lysteknisk Selskab blev stiftet i 1948 efter god tilskyndelse fra vores nordiske søsterselskaber, med hvem vi stadig har et godt samarbejde, og Philips, der opfordrede til deltagelse i det internationale samarbejde i CIE (Den internationale belysningskommission) samt ikke mindst professor Georg Weber, der blev selskabets første formand.

Formålet var dengang som i dag at fremme forståelsen og den betydning, som en god og hensigtsmæssig belysning har på alle områder samt at formidle dansk medlemskab af CIE.

I sin jubilæusmtale sagde selskabets formand Bjarne Corneliusen bl.a.:

“Der er god grund til at fejre de første 60 år. Først og fremmest har Lysteknisk Selskab i 60 år sat lys og belysning på dagsordenen og præget udviklingen og kendskabet til belysning med undervisning, orientering, besigtigelser, konferencer, debatmøder samt medvirket til forskning indenfor området.”

Der blev også rettet en tak til medlemmerne:

“Vi er en stor og stærk medlemsforening, men har ambitioner om at blive endnu større og bredere. Af de seneste års fornyelser vil jeg fremhæve Ungt Lys arbejdet. Det giver de unge – ofte studerende – en mulighed for at netværke med andre, som interesserer sig for lys,” sagde formanden.

Lysets Dage blev også fremhævet som en vigtig ny aktivitet, som bl.a. har til hensigt at få arkitekterne mere aktivt med i kredsen af lysinteresserede.

NYT NAVN

Bjarne Corneliusen sluttede sin tale med at præsentere selskabets nye navn Dansk Center for Lys. Herom sagde han bl.a.:

“Lysteknisk Selskab er hverken dækkende for foreningens aktiviteter eller tidssvarende. Lysteknik er en væsentlig del af arbejdsfeltet i foreningen, men dækker ikke fyldestgørende aktiviteter som lysets biologiske virkninger, æstetiske aspekter ved kunst- og dagslys, lysdesign eller lyskunst.”

Logoet som tager afsæt i CIEs farvetrekant blev også præsenteret. Se mere herom på side 6.

UDELING AF NY LYSPRIS

Herefter bød eftermiddagen på en præsentation af de fem nominerede projekter til Den Danske Lyspris samt kåringen af vinderen, som blev Det Kongelige Teaters nye Skuespilhus. Læs mere om lysprisen på de følgende sider. Næste punkt på eftermiddagens program var et indlæg af journalist og forfatter Peter Olesen, hvori han sammenlignede lyset i Paris og København. Talerrækken sluttede med en hyldest til lyset holdt af lektor Torben Nielsen, prorektor på Arkitektskolen i Aarhus. ■

Bjarne Corneliussen, Dansk Center for Lys holdt velkomsttalen og afslørede foreningens nye navn og logo.

Lysdesigner Jesper Kongshaug har både været lysdesigner på Skuespilhuset og på Højbro Plads. På dette billede forklarer han om lyset i foyeren.

Vinderne af Den Danske Lyspris. Fra venstre: Teknisk direktør Nikolaj Jensen, Det Kongelige Teater, lysdesigner Jesper Kongshaug, arkitekt maa Henrik Schmidt, Lundgaard & Tranberg, afdelingschef Steen Kyed, Kulturministeriet og afdelingschef Niels Rastrup, COWI.

Der var mødt 150 op til Lysteknisk Selskabs jubilæum. Til højre ses arkitekten og lysdesigneren på Skuespilhuset.

Lektor Torben Nielsen, Arkitektskolen i Aarhus holdt en flot hyldesttale til lyset.

Forfatter og journalist Peter Olesen holdt et indlæg med titlen: "Lyset så sagte kommer," hvori han bl.a. sammenlignede lyset i Paris og København.

Jubilæumsgæsterne nød dagslyset i tårnet.

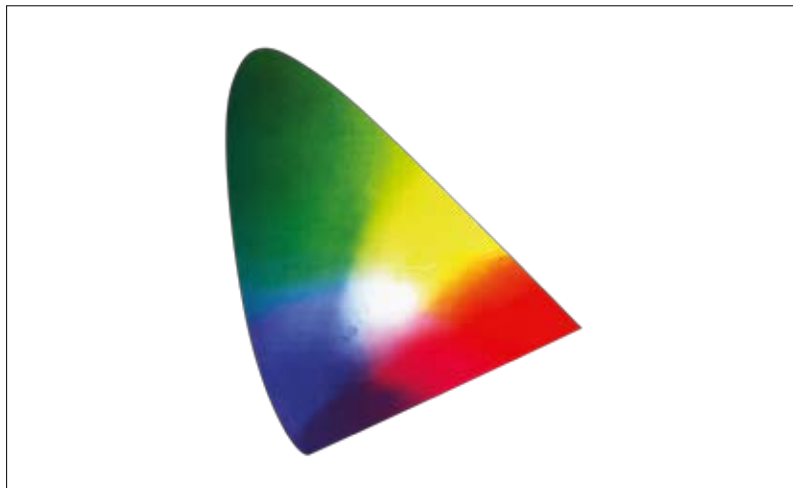

Festlighederne sluttede med en let buffet i Ingeniørhusets tårn.

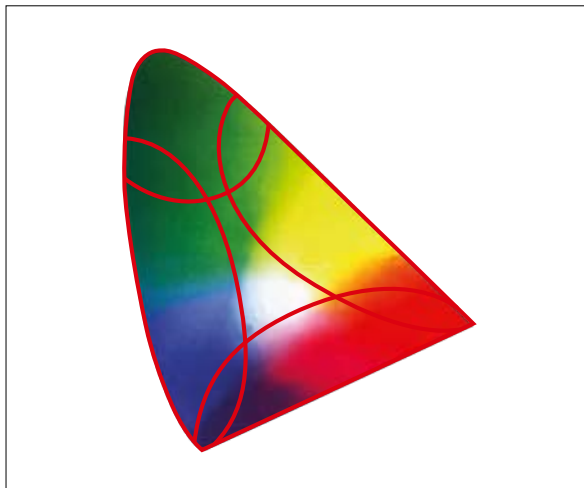
NAVNESKIFTE EFTER 60 ÅR

Lysteknisk Selskab skifter navn til Dansk Center for Lys

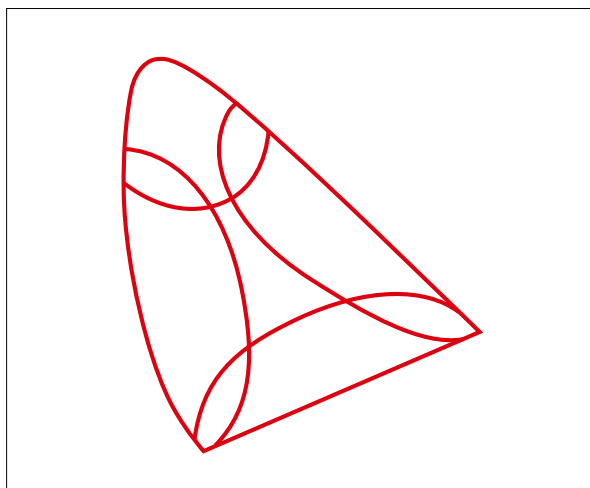
AF KENNETH MUNCK, DIREKTØR FOR DANSK CENTER FOR LYS

CIE-trekant

CIE-trekant med logo oven på

Logoet alene

Logo med tilhørende tekst. Logodesign: Henrik Jansen.

Efter 60 år er Lysteknisk Selskab vokset ud af sit gamle navn, der ikke længere dækker alle de aktiviteter, som foreningen og sekretariatet beskæftiger sig med i dag. Vi har valgt navnet Dansk Center for Lys, fordi det bedre signalerer, at der er tale om et lysfagligt center, der indsamler og formidler viden om lys til såvel medlemmer som den brede offentlighed.

Dansk Center for Lys har i dag 700 medlemmer som omfatter arkitekter, rådgivende ingeniører, lyskilde- og armaturleverandører, installatører, elselskaber, kommuner samt en række institutioner og personlige medlemmer der alle har en professionel interesse i lys og belysning. Foreningens mål er nu, som for 60 år siden, at udbrede kendskabet til god og hensigtsmæssig belysning.

Det daglige arbejde varetages af et sekretariat med otte medarbejdere, der indsamler og videreformidler viden om og erfaringer med lys gennem fem hovedaktiviteter:

- Kurser, uddannelse og konferencer
- Medlemsmøder og faglig support af medlemmerne
- Udgivelse af magasinet LYS og elektroniske nyheder
- Eksternt finansieret projekter
- Hørings- og standardiseringsarbejde (Herunder internationalt samarbejde)

Centret har fortsat fem regionale kredse samt Ungt Lys, der arrangerer medlemsmøder, workshops m.m.

NYT NAVN KRÆVER NYT LOGO

Lys er det centrale i foreningens nye navn. For at understøtte dette, har vi fået tegnet et nyt logo, som er let genkendeligt samtidig med, at det har rod i det lysfaglige, idet farvetrekanten har stået model til logoet.

I farvetrekanten samles alle lysets farver og bliver til det hvide lys i midten. Farvetrekanten er et af de mest grundlæggende redskaber, når vi skal beskrive og visualisere lyset. Den valgte form har sin oprindelse i CIE-farvetrekanten, som udover at beskrive farverne, også beskriver, hvordan det hvide lys kan variere fra en sol-rød morgenstund til en kold, frostklar og sneklædt vinterdag.

Navneskiftet medfører, at vores hjemmeside skifter navn til www.centerforlys.dk.

Navneskiftet trådte i kraft ved Lysteknisk Selskabs 60 års jubilæum den 8. maj. ■